

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA02. TENTAMEN: DELKURS 5: KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Omtentamen tisdagen den 22 augusti 2017

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Svaren på frågorna 1–5 bör inte överstiga en A4-sida. Svaret på essäfrågan bör inte överstiga fyra A4-sidor.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

- 1) I John H. McCutheons Pulitzerbelönade teckning "A Wise Economist asks a Question" ställer en ekorre frågan varför mannen inte sparade pengar. Eftersom han är hänvisad till en parkbänk hjälpte tydligen inte det. Vilken händelse syftar teckningen på och varför var mannen inte hjälpt av sitt sparkapital?

- 2) De stora och mest välkända brotten mot mänskligheten, det armeniska folkmordet, förintelsen och den sovjetkommunistiska terrorn, inträffade alla under 1900-talets första hälft. Även under efterkrigstiden förövades emellertid folkmord. Nämn och tidfäst två av dem, och analysera kortfattat deras orsaker och historiska sammanhang.
- 3) Marshallplanen och Trumandoktrinen hör till det tidiga kalla krigets centrala begrepp. Vilken funktion fyllde respektive begrepp och i vilka sammanhang övergick dessa ord till handling?
- 4) Finlands mellankrigstid skilde sig i väsentliga avseenden från de övriga nordiska ländernas. Redogör för de viktigaste skillnaderna, och resonera klokt om orsakerna till dessa skillnader.
- 5) Lynn Karlsson diskuterar i artikeln "I gruva och på kontor – genusstämpling av arbete" några viktiga förändringar i synen på kvinnlig arbetskraft under 1900-talet. Varför, menar hon, försvann kvinnor under lång tid från underjordsarbeten i gruvorna och vilka sysselsättningar ansågs istället vara lämpliga för kvinnlig arbetskraft?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

A) Demokratin hade både med- och motgångar under mellankrigstiden. År 1919 var flertalet av de europeiska nationerna demokratier men i slutet av 1930-talet hade mer än hälften av dem övergått till att bli diktaturer. Diskutera varför demokratierna hade så svårt att klara sig i Europa under perioden 1918–39.

B) Analysera så utförligt, mångfasetterat och väldisponerat som möjligt det händelseförlopp som ledde till att de kommunistiska regimerna i Östeuropa föll efter 1989, med Sovjetunionens fall i slutet av 1991 som kulmen. Ett antal ledfrågor: Med vilka begrepp bör omvälvningarna analyseras? När kan den process som ledde till kommuniststaternas fall sägas ha börjat? Vilka var de viktigaste händelserna, utvecklingarna och aktörerna på vägen? I de inblandade staterna, var utvecklingarna likartade, eller skilde de sig åt? Vilka olika förklaringsmodeller kan användas och har använts? Vilka blev de viktigaste verkningarna av 1989–1991 års händelser?

HISA13 och HISA17. TENTAMEN: DELKURS 1. KATASTROFERNAS
ÅRHUNDRADE

Tentamen tisdagen den 22 augusti 2017

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Svaren på frågorna 1–5 bör inte överstiga en A4-sida. Svaret på essäfrågan bör inte överstiga fyra A4-sidor.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

- 1) I anslutning till 25-årsminnet av Berlinmurens fall publicerade signaturen Adams ovanstående skämtteckning i den brittiska dagstidningen *Daily Telegraph*. I sitt tal nämnde den tyska förbundskanslern Angela Merkel att murens fall visar att drömmar kan gå i uppfyllelse. Personerna i bakgrunden tycks inte hålla med henne. Vem ska de föreställa och hur ska deras arbete tolkas utifrån 2014 års kontext?

- 2) I *Katastrofernas århundrade* skriver Johan Dietsch om den svältkatastrof som drabbade framför allt Ukraina 1932–33. Han tar även upp förintelsen på ukrainskt territorium under andra världskriget. Hur har, enligt Dietsch, relationen mellan dessa båda katastrofer förklarats före och efter Ukrainas självständighet?
- 3) Marshallplanen och Trumandoktrinen hör till det tidiga kalla krigets centrala begrepp. Vilken funktion fyllde respektive begrepp och i vilka sammanhang övergick dessa ord till handling?
- 4) McKay med flera resonerar i *A History of World Societies* kring tsardömetts fall och de ryska revolutionerna 1917. Vilka problem präglade den gamla tsarregimen och vilka argument använde Lenin och andra bolsjevikledare för att få stöd för en revolution?
- 5) Lynn Karlsson diskuterar i artikeln "I gruva och på kontor – genusstämpling av arbete" några viktiga förändringar i synen på kvinnlig arbetskraft under 1900-talet. Varför, menar hon, försvann kvinnor under lång tid från underjordsarbeten i gruvorna och vilka sysselsättningar ansågs istället vara lämpliga för kvinnlig arbetskraft?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

A) I McKay med flera talas det om att världen av idag kännetecknas av "global interdependens". Ge, med utgångspunkt i kurslitteraturen, några exempel på hur denna interdependens har präglat – och präglar – världen efter 1945.

B) Terrordåden den 11 september 2001 väckte stor uppmärksamhet och ansågs redan i samtidsdiskussionen var en historisk vändpunkt. För att förstå händelserna användes redan från början historiska referenser. Diskutera med utgångspunkt i kurslitteraturen (och framför allt Martin Alms kapitel i *Katastrofernas århundrade*) vilka historiska händelser som togs i bruk för att förklara terrorattackerna och varför just dessa händelser fick ett starkt gensvar i USA.

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA13, HISA17. TENTAMEN: DELKURS 1. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Omtentamen onsdagen den 15 mars 2017

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren på frågorna 1-5 skall utformas som en sammanhängande text om cirka en sida var.

Svar som består av uppställda punkter eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Skriv väl!

Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Klas-Göran Karlsson & Ulf Zander

- 1) Uppenbarligen har värden och gästerna olika uppfattningar om vad som ska erbjudas på kalaset. Vilken politisk händelse anspelar tecknaren Robert Ariail på, ungefär när utspelades och vilka blev konsekvenserna?

- 2) Finlands mellankrigstid skilde sig i väsentliga avseenden från de övriga nordiska ländernas. Redogör för de viktigaste skillnaderna, och resonera klokt om orsakerna till dessa skillnader.
- 3) Lynn Karlsson diskuterar i artikeln "I gruva och på kontor – genusstämpling av arbete" några viktiga förändringar i synen på kvinnlig arbetskraft under 1900-talet. Varför, menar hon, försvann kvinnor under lång tid från underjordsarbeten i gruvorna och vilka sysselsättningar ansågs istället vara lämpliga för kvinnlig arbetskraft?
- 4) Molotov–Ribbentrop-pakten tog stora delar av världen med överraskning. När undertecknades den, vad innebar den, och hur länge varade den? Varför var den överraskande för många? Vilka kort- och långsiktiga konsekvenser fick den?
- 5) I USA övergick ett stort stöd för Vietnamkriget under 1960-talets första hälft i allt häftigare protester. Vilka var de viktigaste orsakerna bakom det växande missnöjet bland den amerikanska hemmaopinionen?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör inte överstiga fyra sidor.

- A) Första världskriget skulle bli det krig som avslutade alla krig. I frederna talade segrarmakternas representanter om att det nyligen avslutade kriget skulle bereda väg för demokratin, freden och friheten. Så blev det emellertid inte. Redogör med utgångspunkt från dessa löften översiktligt för den politiska och samhälleliga utvecklingen i västra, centrala och östra Europa fram till 1945. Analysera också varför demokratin, freden och friheten hade så svårt att infinna sig efter första världskriget.
- B) Du arbetar på en dagstidning. Redaktören vill ta fasta på den nuvarande händelseutvecklingen på Krim och i östra Ukraina och ber dig skriva en bakgrundsartikel om relationen Ryssland-Ukraina under den sovjetiska perioden. Vad förenade ryssar och ukrainare under denna tid och vilka konflikter uppstod som har effekter än idag? Han tipsar dig om Johan Dietschs artikel i *Katastrofernas århundrade* och de mer allmänna resonemangen om sovjetisk historia i McKay & Co.

Omtentamen onsdagen

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren på frågorna 1-5 skall utformas som en sammanhängande text om cirka en sida var.

Svar som består av uppställda punkter eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Skriv väl!

Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Klas-Göran Karlsson & Ulf Zander

JUS' MINDIN' HIS BUSINESS AND GOIN' ALONG!

- 1) I Clifford K. Berrymans teckning "Jus' Mindin' His Business and Goin' Along!" syns en amerikansk president och en icke namngiven kongressledamot. Ungefär när publicerades teckningen? Vem är presidenten, vilken benämning hade det politisk-ekonomiska program som skämtteckningen anspelar på och vad gick detta program ut på?

- 2) Det brukar sägas att den konfliktfyllda 1900-talshistorien började och slutade på Balkan. Analysera uttalandet. Vilka händelser och processer kan man åberopa för att styrka detta påstående?
- 3) Under mellankrigstiden övergick alltför stater från demokratiska styrelseskick till att bli diktaturer. McKay med flera skiljer mellan "Conservative Authoritarianism" och "Radical Totalitarian Dictatorships". Vilka gemensamma drag förenar auktoritära och totalitära stater och vilka är de viktigaste skillnaderna?
- 4) Susanna Hedenborg och Lars Kvarnström betonar i *Det svenska samhället 1720–2014: böndernas och arbetarnas tid* att samtidigt som hemmafruidealet i Sverige var som starkast började kvinnor i ökad grad söka sig till arbetsmarknaden. Vad utmärkte kvinnornas konkreta verksamhet och deras status på 1950-talets svenska arbetsmarknad?
- 5) I sin text i *Katastrofernas århundrade* driver Kristian Gerner den till synes paradoxala tesen att kalla kriget i själva verket var en fredsperiod. Vilka är hans argument? Delar du hans uppfattning? Argumentera sakligt för eller emot hans tolkning.

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör inte överstiga fyra sidor.

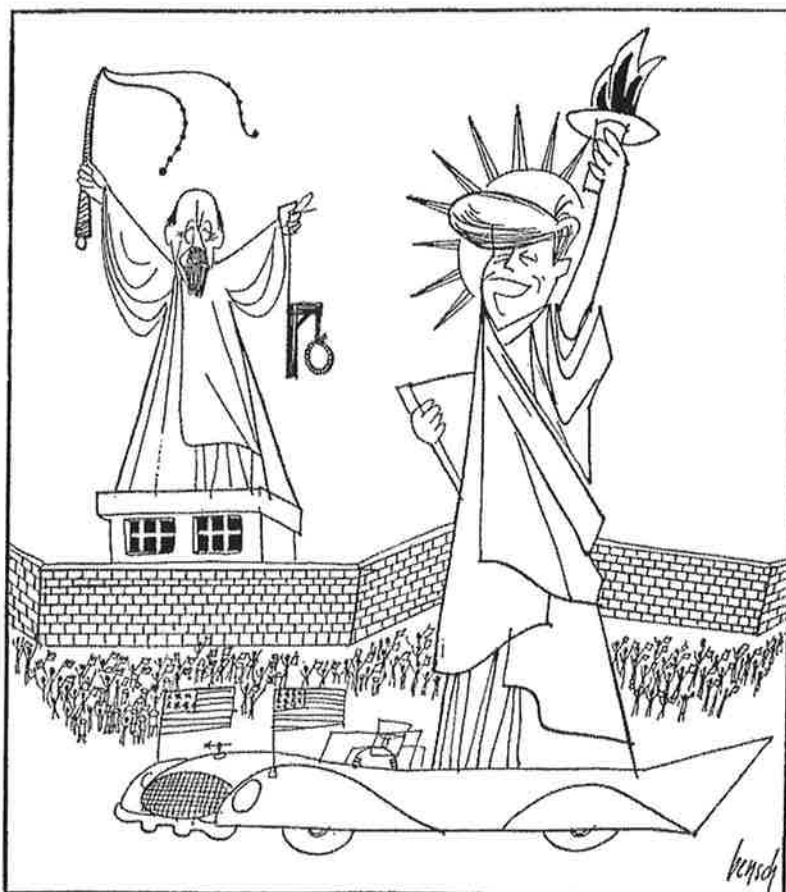
- A) Indiens historia från första världskriget till självständigheten 1947 ger prov på tilltagande krav på självständighet och, som ett resultat, ett tidigt exempel på avkolonialisering. Diskutera Indiens väg mot nationell frihet under perioden 1914–47 med särskild betoning på Mohandas "Mahatma" Gandhis betydelse i denna utdragna självständighetsprocess.
- B) I efterkrigstidens Europa gick utvecklingen åt två olika håll. Medan det liberalkapitalistiska Västeuropa allt tydligare kom att präglas av integration, i ekonomiskt, militärt och politiskt avseende, utvecklades det kommunistiska Östeuropa alltmer mot uppsplittring och desintegration. Redogör för de viktigaste händelserna, processerna och institutionerna i dessa motsatta utvecklingar i Väst- och Östeuropa. Varför gick utvecklingarna åt olika håll? Kan de ha påverkat varandra?

HISA02. Tentamen: Katastrofernas århundrade, fredagen den 17 februari 2017

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräpade nyckelord godkänns inte. Svaren på frågorna 1–5 bör inte överstiga en A4-sida. Svaret på essäfrågan bör inte överstiga fyra A4-sidor.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Klas-Göran Karlsson & Ulf Zander

Zwei Welten in Berlin

- 1) Den tyska skämtteckningen har titeln "Två världar i Berlin". Vilka händelser syftar titeln – och bilden – på? Vilka statsledare är avbildade och vad representerar de? Ungefär när publicerades teckningen?

- 2) Ett framträdande föreläsningstema har varit sambandet mellan första världskriget som ett totalt krig och diktaturerna som uppstod i Italien, Sovjetunionen och Tyskland efter kriget som totalitära stater. Vad är ett totalt krig och en totalitär stat? Argumentera med goda exempel för att det fanns en kontinuitet från det totala kriget till de totalitära staterna.
- 3) I kurslitteraturen betonas betydelsen av den så kallade kohandeln. Vad innebar den och vilka konsekvenser fick den för svensk politik?
- 4) De stora och mest välkända brotten mot mänskligheten, det armeniska folkmordet, förintelsen och den sovjetkommunistiska terrorn, inträffade alla under 1900-talets första hälft. Även under efterkrigstiden förövades emellertid folkmord. Nämn och tidfäst två av dem, och analysera kortfattat deras orsaker och historiska sammanhang.
- 5) Marshallplanen och Trumandoktrinen hör till det tidiga kalla krigets centrala begrepp. Vilken funktion fyllde respektive begrepp och i vilka sammanhang övergick dessa ord till handling?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

- A) Demokratien hade både med- och motgångar under mellankrigstiden. År 1919 var flertalet av de europeiska nationerna demokratier men i slutet av 1930-talet hade mer än hälften av dem övergått till att bli diktaturer. Diskutera utförligt, mångfasetterat och väldisponerat varför demokratierna hade så svårt att klara sig i Europa under perioden 1918–39. Utgå gärna från några konkreta exempel i ditt svar.
- B) Analysera så utförligt, mångfasetterat och väldisponerat som möjligt det händelseförlopp som ledde till att de kommunistiska regimerna i Östeuropa föll efter 1989, med Sovjetunionens fall i slutet av 1991 som kulmen. Ett antal ledfrågor: Med vilka begrepp bör omvälvningarna analyseras? När kan den process som ledde till kommuniststaternas fall sägas ha börjat? Vilka var de viktigaste händelserna, utvecklingarna och aktörerna på vägen? I de inblandade staterna, var utvecklingarna likartade, eller skilde de sig åt? Vilka olika förklaringsmodeller kan användas och har använts? Vilka blev de viktigaste verkningarna av 1989–1991 års händelser?

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA13 och HISA17. Tentamen: Delkurs 1. Katastrofernas århundrade, fredagen den 10 februari 2017

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräpnade nyckelord godkänns inte. Svaren på frågorna 1–5 bör inte överstiga en A4-sida. Svaret på essäfrågan bör inte överstiga fyra A4-sidor.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Klas-Göran Karlsson & Ulf Zander

- 1) David Lows teckning heter "What, no chair for me?". Varför har personerna på bilden samlats och ungefär när hade de sitt möte? (Kartan i bakgrunden är en ledtråd.) Vilka är de/vilka stater representerar de? Och varför står en av aktörerna i dörröppningen?

- 2) Åren 1915–1917 förövades i det döende osmanska rikets ett folkmord på osmanska armenier och andra kristna. En miljon människor mördades i omfattande massakrer och tvångsfördrivningar. Vad är ett folkmord? Vilka var förövarna i Osmanska riket? Vilka var de viktigaste orsakerna till folkmordet?
- 3) Folkhemmet är ett centralt begrepp i svensk 1900-talshistoria. Hur ska det förstås med utgångspunkt i Per Albin Hanssons användning av ordet och vilka praktiska tillämpningar fick det under 1930-talet?
- 4) Varför genomfördes femårsplaner i Sovjetunionen och vilket ekonomiskt system ersatte de?
- 5) Var kalla kriget en period av krig eller en period av fred? Ge goda, sakliga argument för den ena av ståndpunkterna.

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

- A) Första hälften av 1900-talet präglades starkt av två världskrig, det första och det andra. En viktig uppgift är att analysera hur dessa två världskrig förhåller sig till varandra. Följande frågor bör besvaras: Vad talar för att de båda krigen hängde samman, som ett 1900-talets trettioåriga krig? Vad talar för att de båda kriget tvärtom var olikartade och inte stod i förbindelse med varandra? I vilka avseenden var de lika och olika? Kan man säga att det första världskriget gav förutsättningarna för och drev fram det andra? Kan minnet av första världskriget ha påverkat utvecklingen mot ett andra världskrig? Hur då?
- B) Med facit i hand är den 11 mars 1985 ett viktigt datum. Denna dag som Michail Gorbatsjov valdes till generalsekreterare för Sovjetunionens kommunistiska parti. På vilka olika sätt bidrog den nya öppenhetspolitiken, ofta förknippad med begreppen glasnost och perestrojka, till kalla krigets slut? Resonera både med utgångspunkt i sovjetisk inrikespolitik och utifrån den internationella utvecklingen under 1980-talets andra hälft.

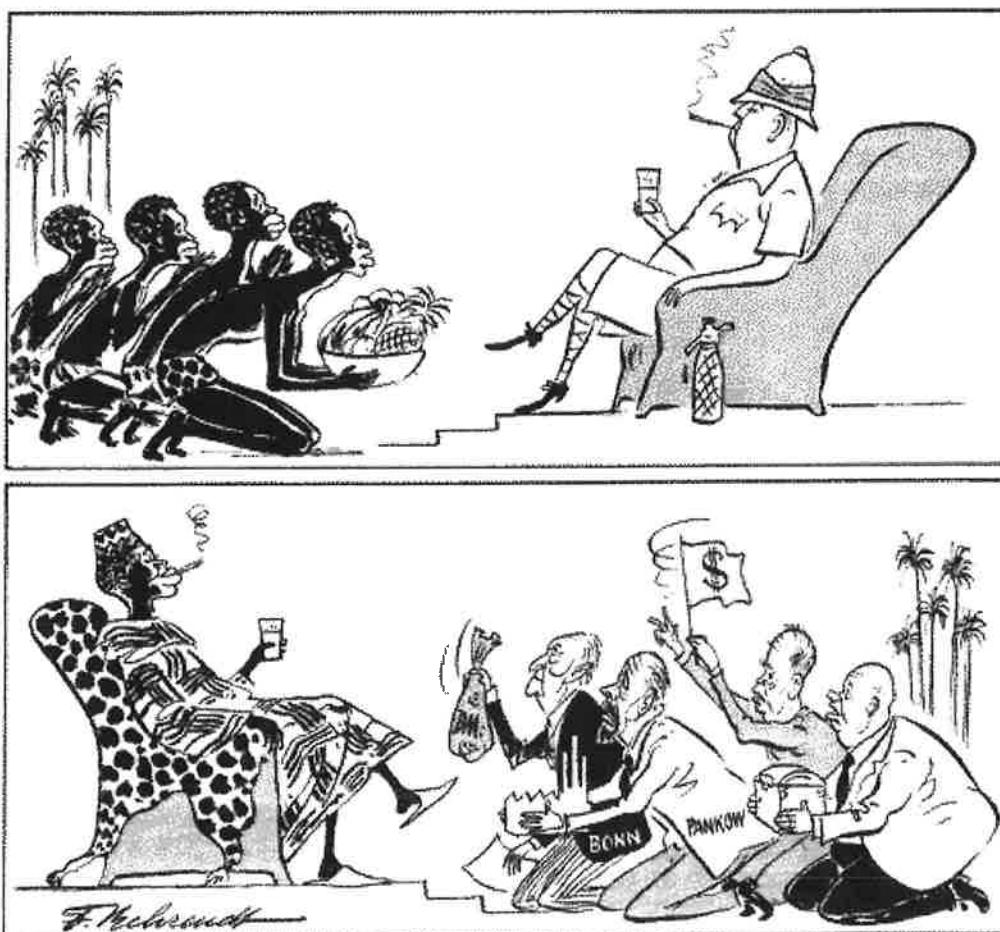
HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA13 och HISA17. TENTAMEN: DELKURS 1. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE, FREDAGEN DEN 4 NOVEMBER 2016

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Svaren på frågorna 1–5 bör inte överstiga en A4-sida. Svaret på essäfrågan bör inte överstiga fyra A4-sidor.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Klas-Göran Karlsson & Ulf Zander

- 1) Den tysk-holländske tecknaren Fritz Behrendts tudelade illustration heter "How the Times have Changed". Vilka historiska skeden anspelar han på? Ungefär när publicerades bilden?

- 2) Finlands mellankrigstid skilde sig i väsentliga avseenden från de övriga nordiska ländernas. Redogör för de viktigaste skillnaderna, och resonera klokt om orsakerna till dessa skillnader.
- 3) En katastrof av ett annat slag än de övriga som behandlas i *Katastrofernas århundrade* är miljöhoten. Ungefär när menar Per Eliasson att miljöfrågan blev en viktig samhällsfråga? Resonera dessutom kring sambanden mellan samhällsomvandling och miljöhot med utgångspunkt i antingen det utunnade ozonskiktet eller klimatförändringen.
- 4) Det finns ett område i östra och centrala Europa som efter en bok av Timothy Snyder brukar kallas blodlandsområdet, *Bloodlands*. Ukraina tillhör detta område som drabbades hårt och brutalt av både sovjetkommunistisk och nazistisk terror. Redogör för de olika stadierna och processerna i den terror som riktades mot Ukraina och ukrainarna från det tidiga 1930-talet till andra världskrigets slut.
- 5) Marshallplanen och Trumandoktrinen hör till det tidiga kalla krigets centrala begrepp. Vilken funktion fyllde respektive begrepp och i vilka sammanhang övergick dessa ord till handling?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

- A) Första hälften av 1900-talet präglades starkt av två världskrig, det första och det andra. En viktig uppgift är att analysera hur dessa två världskrig förhåller sig till varandra. Följande frågor bör besvaras: Vad talar för att de båda krigen hängde samman, som ett 1900-talets trettioåriga krig? Vad talar för att de båda kriget tvärtom var olikartade och inte stod i förbindelse med varandra? I vilka avseenden var de lika och olika? Kan man säga att det första världskriget gav förutsättningarna för och drev fram det andra? Kan minnet av första världskriget ha påverkat utvecklingen mot ett andra världskrig? Hur då?
- B) I *A History of World Societies* (McKay med flera) skrivs det om att världen av idag kännetecknas av "global interdependens". Ge, med utgångspunkt i kurslitteraturen, några exempel på hur denna interdependens har präglat – och präglar – världen efter 1945.

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA13 och HISA17. TENTAMEN: DELKURS 1. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen fredagen 23 september 2016

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Svaren på frågorna 1–5 bör inte överstiga en A4-sida. Svaret på essäfrågan bör inte överstiga fyra A4-sidor.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Klas-Göran Karlsson & Ulf Zander

- 1) Ungefär när tror du att Morrie Turners teckning "G.I. Humor" publicerades? Vilka samband finns mellan soldaternas frontlinje och den i Detroit?

- 2) Vilka var orsakerna bakom The Wall Street Crash i oktober 1929? Diskutera de viktigaste följderna av den därpå följande globala ekonomiska krisen.
- 3) Molotov–Ribbentrop-pakten tog stora delar av världen med öv­r­r­askning. När undertecknades den, vad innebar den, och hur länge varade den? Varför var den öv­r­r­askande för många? Vilka kort- och långsiktiga konsekvenser fick den?
- 4) I *Katastrofernas århundrade* uppehåller sig Oscar Österberg vid den massaker som tyska soldater 1942 gjorde sig skyldiga till i den tjeckoslovakiska orten Lidice. Resonera kring varför just massakern i Lidice har varit ett vanligt exempel och jämförelseobjekt efter andra världskriget.
- 5) Kalla kriget var en period utan stora krig. Det betyder inte att krig helt saknades. Två av dem var Koreakriget och Vietnamkriget. När utkämpades de? Vilka var inblandade i dessa krig, och vem segrade? Vilka var orsakerna? Om man relaterar dem till varandra, vilka var de viktigaste likheterna och skillnaderna mellan dem?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

- A) I både Sverige och Tyskland var ”folk” ett centralt begrepp. Skillnaden var att i Tyskland efter 1933 kopplades det till ett totalitärt och rasistiskt styrelseskick medan det i Sverige var centralt i ett demokratiskt samhällsbygge. Vilka ideologiska, politiska, ekonomiska och kulturella skillnader förklarar de olikartade utvecklingslinjerna i Sverige och Tyskland under 1930-talet?
- B) Analysera så utförligt och mångfasetterat som möjligt det händelseförlopp som ledde till att de kommunistiska regimerna i Östeuropa föll efter 1989, med Sovjetunionens fall i slutet av 1991 som kulmen. Ett antal ledfrågor: Med vilka begrepp bör omvälvningarna analyseras? När kan den process som ledde till kommuniststaternas fall sägas ha börjat? Vilka var de viktigaste händelserna, utvecklingarna och aktörerna på vägen? I de inblandade staterna, var utvecklingarna likartade, eller skilde de sig åt? Vilka blev de viktigaste verkningarna av 1989–1991 års händelser?

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA02, HISA13, HISA17. TENTAMEN: KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen tisdagen 16 augusti 2016

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren på frågorna 1-5 skall utformas som en sammanhängande text om cirka en sida var.

Övriga svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

- 1) Namnet på upphovsmannen till denna teckning är inte känt. Vad anspelar hans teckning på och vilket är budskapet? Ungefär när publicerades den och i vilket land? Även om upphovsmannens namn inte är känt är hans yrke bekant. Vad tror du att han arbetade som?

- 2) Kim Salomon lyfter i sitt kapitel i *Katastrofernas århundrade* fram några nyheter i minneskulturen efter första världskriget. Hur förändrades synen på den enskilde soldaten efter 1918 och vilka var orsakerna till den förändrade inställningen?
- 3) Lynn Karlsson diskuterar i artikeln "I gruva och på kontor – genusstämpling av arbete" några viktiga förändringar i synen på kvinnlig arbetskraft under 1900-talet. Varför, menar hon, försvann kvinnor under lång tid från underjordsarbeten i gruvorna och vilka sysselsättningar ansågs istället vara lämpliga för kvinnlig arbetskraft?
- 4) I vilket land och ungefär när i tiden lanserades NEP (Nya ekonomiska politiken)? Vad utmärkte NEP och hur skilde den sig från den politik som bedrivits dessförinnan?
- 5) I kurslitteraturen betonas betydelsen av den så kallade kohandeln. Vad innebar den och vilka konsekvenser fick den i svensk politik?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

- A) Avkolonialiseringen var en utdragen process under efterkrigstiden. Diskutera utifrån kurslitteraturen två konkreta exempel (det vill säga två länder som blev självständiga) de grundläggande orsakerna till denna process.
- B) I kurslitteraturen ges rikhaltiga beskrivningar av sovjetisk kommunism, italiensk fascism och tysk nazism. Diskutera likheter och skillnader mellan dem såväl vad gäller ideologiska huvuddrag som ideologiernas praktiska konsekvenser för medborgarna i respektive land.

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA02. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE,

Tentamen onsdagen den 30 mars 2016

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Svaren på frågorna 1-5 bör inte överstiga en A4-sida. Svaret på essäfrågan bör inte överstiga fyra A4-sidor.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

- 1) Nicholas Garlands teckning "...and he marched them down again" publicerades i den brittiska dagstidningen *The Independent*. Ungefär när kan den tänkas ha gått i tryck och vad syftar Garland på för pågående konflikt och för tidigare krig (döden marscherar ju ner med soldaterna "igen", "again")?

Mycket korta frågor:

(5) Han var en välbeställd storman i det gamla Mesopotamien som lyckades ta med sig åtskilligt av värde när han överlevde en naturkatastrof och till på köpet blev odödlig. Vad hette han? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Gilgamesh
- X. Enlil
- 2. Utnapishtim

(6) Under dessa konflikter skaffade sig romarna en flotta, tog kontroll över västra Medelhavet och utvecklade provinssystemet. Vad kallar vi konflikterna? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Samnitiska krigen
- X. Puniska krigen
- 2. Galliska krigen

(7) På 1300-talet blomstrade ett guldrikt imperium vid floden Niger i Västafrika. Dess namn? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Ghana
- X. Aksum
- 2. Mali

(8) På 1100-, 1200- och 1300-talen talade det härskande skiktet i England inte engelska utan ett annat språk. Vilket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Franska
- X. Tyska
- 2. Walesiska

(9) Härifrån styrdes hela den skandinaviska kyrkan på 1100-talet, och här restes Nordens på sin tid mest praktfulla byggnadsverk, en katedral som ännu står kvar, om än i restaurerat skick. Vilken stad rör det sig om? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Roskilde
- X. Lund
- 2. Skara

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA02. TENTAMEN: DELKURS 5. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen fredagen den 19 februari 2016

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren på frågorna 1-5 skall utformas som en sammanhängande text om cirka en sida var. Övriga svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

JUS' MINDIN' HIS BUSINESS AND GOIN' ALONG!

- 1) I Clifford K. Berrymans teckning "Jus' Mindin' His Business and Goin' Along!" syns en amerikansk president och en icke namngiven kongressledamot. Ungefär när publicerades teckningen? Vem är presidenten, vilken benämning hade det politisk-ekonomiska program som skämtteckningen anspelar på och vad gick detta program ut på?

- 2) I kurslitteraturen betonas betydelsen av den så kallade kohandeln. Vad innebar den och vilka konsekvenser fick den för svensk politik?
- 3) Under mellankrigstiden övergick alltfler stater från demokratiska styrelseskick till att bli diktaturer. McKay med flera skiljer mellan "Conservative Authoritarianism" och "Radical Totalitarian Dictatorships". Vilka gemensamma drag förenar auktoritära och totalitära stater och vilka är de viktigaste skillnaderna?
- 4) Susanna Hedenborg och Lars Kvarnström betonar i *Det svenska samhället 1720–2014: böndernas och arbetarnas tid* att samtidigt som hemmafruidealet i Sverige var som starkast började kvinnor i ökad grad söka sig till arbetsmarknaden. Vad utmärkte kvinnornas konkreta verksamhet och deras status på 1950-talets svenska arbetsmarknad?
- 5) Michail Gorbatsjov lovordade i inledningen av glasnost och perestrojka en ekonomisk reform under 1920-talet, den nya ekonomiska politiken. Resonera utifrån de avsnitt i kurslitteraturen som behandlar den nya ekonomiska politiken respektive reformpolitiken i Sovjetunionen i det sena 1980-talet, varför det var intressant för Gorbatsjov att anknyta till det sovjetiska 1920-talet.

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör inte överstiga fyra sidor.

- A) Indiens historia från första världskriget till självständigheten 1947 ger prov på tilltagande krav på självständighet och, som ett resultat, ett tidigt exempel på avkolonialisering. Diskutera Indiens väg mot nationell frihet under perioden 1914–47 med särskild betoning på Mohandas "Mahatma" Gandhis betydelse i denna utdragna självständighetsprocess.
- B) Du arbetar på en dagstidning. Redaktören vill ta fasta på den nuvarande händelseutvecklingen på Krim och i östra Ukraina och ber dig skriva en bakgrundsartikel om relationen Ryssland-Ukraina under den sovjetiska perioden. Vad förenade ryssar och ukrainare under denna tid och vilka konflikter uppstod som har effekter än idag? Han tipsar dig om Johan Dietschs artikel i *Katastrofernas århundrade* och de mer allmänna resonemangen om sovjetisk HISAhistoria i McKay & Co.

HISA13 och HISA17. TENTAMEN: DELKURS 1. KATASTROFERNAS
ÅRHUNDRADE

Tentamen fredagen den 12 februari 2016

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Svaren på frågorna 1–5 bör inte överstiga en A4-sida. Svaret på essäfrågan bör inte överstiga fyra A4-sidor.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

- 1) Skämtteckningen på föregående sida tecknades av Jay "Ding" Darling. Ungefär när i tiden publicerades den och mot vilken bakgrund, det vill säga vilka händelser syftade tecknaren på? Argumentera med hjälp av ledtrådarna i bilden.
- 2) Historiens facit påvisar att många människor både i Nazityskland och utanför dess gränser led svårt eller gick under på grund av Adolf Hitlers styre 1933–45. Trots det hyllade många tyskar honom och hans nationalsocialistiska parti. Vad grundade de sin positiva uppfattning på?
- 3) Skotten i Ådalen den 14 maj 1931 beskrivs i Susanna Hedenborgs och Lars Kvarnströms *Det svenska samhället 1720–2006: böndernas och arbetarnas tid* som en viktig händelse med stark symbolisk innebörd. Diskutera bakgrunden till den dramatiska händelsen i Ådalen och vilka följder som den fick för svensk politik i det tidiga 1930-talet.
- 4) Nikita Chrustjov kritiserade Josef Stalins styre på den sovjetiska partikongressen i februari 1956. Vilka konsekvenser fick hans tal för den politiska och kulturella utvecklingen i Östeuropa från 1956 fram till mitten av 1960-talet?
- 5) I USA övergick ett stort stöd för Vietnamkriget under 1960-talets första hälft i allt häftigare protester. Vilka var de viktigaste orsakerna bakom det växande missnöjet bland den amerikanska hemmaopinionen?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

A) I McKay med flera talas det om att världen av idag kännetecknas av "global interdependens". Ge, med utgångspunkt i kurslitteraturen, några exempel på hur denna interdependens har präglat – och präglar – världen efter 1945.

B) Vad drev miljoner unga män att tillbringa sina bästa år i första världskrigets skyttegravar? I ditt svar bör du reflektera kring olika nivåer, från övergripande, strukturella orsaker till förklaringar till den enskilde soldatens agerande i relation till kamraterna i skyttegraven.

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA13 och HISA17. TENTAMEN: DELKURS 1. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen fredagen den 25 september 2015

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Svaren på frågorna 1–5 bör inte överstiga en A4-sida. Svaret på essäfrågan bör inte överstiga fyra A4-sidor.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

- 1) I anslutning till 25-årsminnet av Berlinmurens fall publicerade signaturen Adams ovanstående skämtteckning i den brittiska dagstidningen *Daily Telegraph*. I sitt tal nämnde den tyska förbundskanslern Angela Merkel att murens fall visar att drömmar kan gå i uppfyllelse. Personerna i bakgrunden tycks inte hålla med henne. Vem ska de föreställa och hur ska deras arbete tolkas utifrån 2014 års kontext?

- 2) I *Katastrofernas århundrade* skriver Johan Dietsch om den svältkatastrof som drabbade framför allt Ukraina 1932–33. Han tar även upp förintelsen på ukrainskt territorium under andra världskriget. Hur har, enligt Dietsch, relationen mellan dessa båda katastrofer förklarats före och efter Ukrainas självständighet?
- 3) Marshallplanen och Trumandoktrinen hör till det tidiga kalla krigets centrala begrepp. Vilken funktion fyllde respektive begrepp och i vilka sammanhang övergick dessa ord till handling?
- 4) McKay med flera resonerar i *A History of World Societies* kring tsardömetts fall och de ryska revolutionerna 1917. Vilka problem präglade den gamla tsarregimen och vilka argument använde Lenin och andra bolsjevikledare för att få stöd för en revolution?
- 5) Lynn Karlsson diskuterar i artikeln ”I gruva och på kontor – genusstämpling av arbete” några viktiga förändringar i synen på kvinnlig arbetskraft under 1900-talet. Varför, menar hon, försvann kvinnor under lång tid från underjordsarbeten i gruvorna och vilka sysselsättningar ansågs istället vara lämpliga för kvinnlig arbetskraft?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

A) I McKay med flera talas det om att världen av idag kännetecknas av ”global interdependens”. Ge, med utgångspunkt i kurslitteraturen, några exempel på hur denna interdependens har präglat – och präglar – världen efter 1945.

B) Terrordåden den 11 september 2001 väckte stor uppmärksamhet och ansågs redan i samtidsdiskussionen var en historisk vändpunkt. För att förstå händelserna användes redan från början historiska referenser. Diskutera med utgångspunkt i kurslitteraturen (och framför allt Martin Alms kapitel i *Katastrofernas århundrade*) vilka historiska händelser som togs i bruk för att förklara terrorattackerna och varför just dessa händelser fick ett starkt gensvar i USA.

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA13, HISA17. TENTAMEN: DELKURS 5. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen fredagen den 23 oktober 2015

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren på frågorna 1-5 skall utformas som en sammanhängande text om cirka en sida var.

Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

- 1) Namnet på upphovsmannen till denna teckning är inte känt. Vad anspelar hans teckning på och vilket är budskapet? Ungefär när publicerades den och i vilket land? Även om upphovsmannens namn inte är känt är hans yrke bekant. Vad tror du att han arbetade som?

- 2) Varför genomfördes femårsplaner i Sovjetunionen och vilket ekonomiskt system ersatte de?
- 3) I Asien har historiker vänt sig mot uppfattningen att andra världskriget inleddes 1939. Ge mot bakgrund av kurslitteraturens genomgång av 1930-talets utveckling i Asien argument för en annan tidpunkt än 1939 som andra världskrigets början.
- 4) Atombomberna över Hiroshima och Nagasaki i augusti 1945 har fått många följdverkningar under efterkrigstiden. På vilka olika sätt har minne och glömska kring de japaner som överlevde atombombsfällningarna påverkat den japanska politiken i anslutning till kärnkraft och kärnvapenprov?
- 5) I kurslitteraturen betonas betydelsen av den så kallade kohandeln. Vad innebar den och vilka konsekvenser fick den för svensk politik?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör inte överstiga fyra sidor.

- A) Du arbetar på en dagstidning och har fått i uppdrag att skriva om arvet efter första världskriget, det vill säga vilka betydelser som händelserna 1914–18 har fått för modern europeisk historia. Redaktören har redan bestämt rubriken: "Urkatastrofen" och ber dig att särskilt uppmärksamma fyra grundläggande konsekvenser. Resonera kring hur din tidningsartikel kommer att se ut, eller besvara frågan genom att skriva den beställda tidningsartikeln.
- B) I både Sverige och Tyskland diskuterades begrepp vari "folk" var centralt. Skillnaden var att i Tyskland kopplades det till ett totalitärt styrelseskick medan det i Sverige var centralt i ett demokratiskt samhällsbygge. Vilka ideologiska, politiska, ekonomiska och kulturella skillnader förklarar de olikartade utvecklingslinjerna i Sverige och Tyskland under 1930-talet?

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

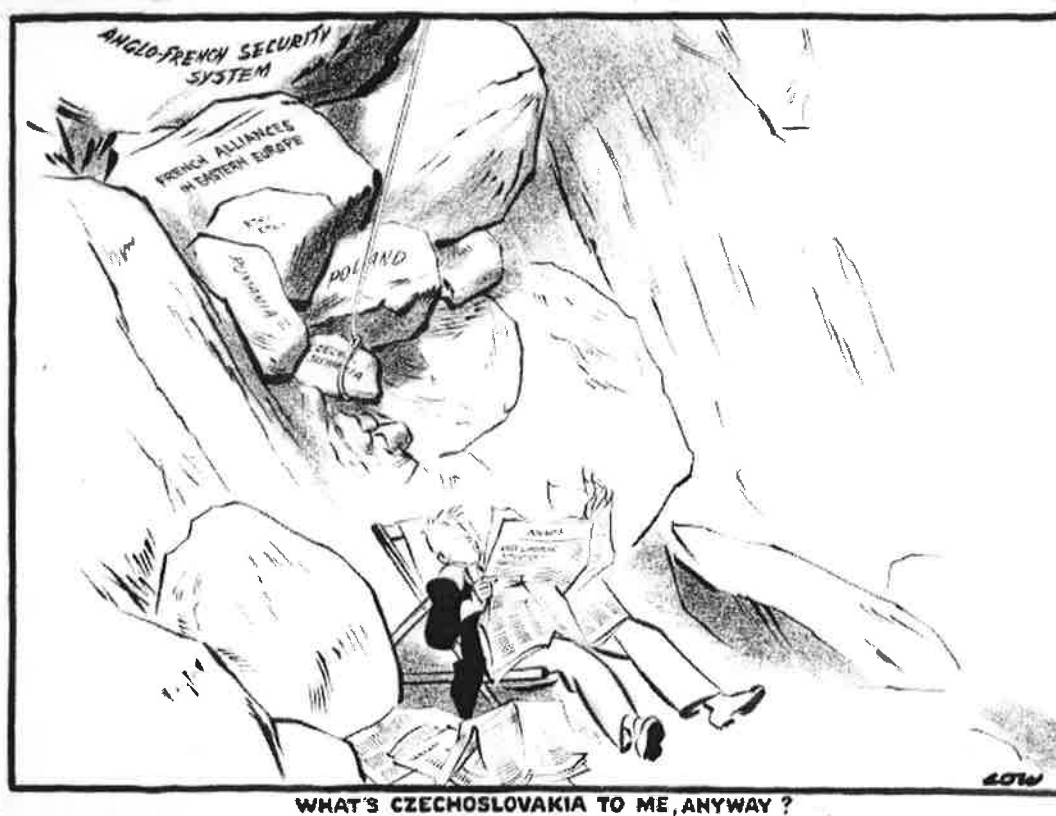
HISA13, HISA17. TENTAMEN: DELKURS 1. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen tisdagen 18 augusti 2015

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Svaren på frågorna 1-6 bör omfatta cirka en A4-sida var. Svaret på essäfrågan bör inte överstiga fyra A4-sidor.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

WHAT'S CZECHOSLOVAKIA TO ME, ANYWAY ?

- 1) David Lows teckning har titeln "What's Czechoslovakia to me, anyway?". Vad vill Low ha sagt med sin teckning och ungefär när publicerades den? Vem kan man tänka sig att den tidningsläsande mannen representerar?

- 2) I kurslitteraturen betonas betydelsen av den så kallade kohandeln. Vad innebar den och vilka konsekvenser fick den i Sverige?
- 3) På vilka sätt försökte Michail Gorbatsjov förnya det sovjetiska samhället och vilka konsekvenser fick hans reformer?
- 4) I USA övergick ett stort stöd för Vietnamkriget under 1960-talets första hälft i allt häftigare protester. Vilka var de viktigaste orsakerna bakom det växande missnöjet bland den amerikanska hemmaopinionen?
- 5) Atombomberna över Hiroshima och Nagasaki i augusti 1945 har fått många följdverkningar under efterkrigstiden. På vilka olika sätt har minne och glömska kring de japaner som överlevde atombombsfällningarna påverkat den japanska politiken i anslutning till kärnkraft och kärnvapenprov?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

- A) Första världskriget beskrivs i kurslitteraturen som "urkatastrofen". På vilka sätt påverkade denna urkatastrof synen på nation, demokrati, krig och fred samt minneskulturen?
- B) Avkolonialiseringen var en utdragen process under efterkrigstiden. Diskutera utifrån kurslitteraturen två konkreta exempel (det vill säga två länder som blev självständiga) de grundläggande orsakerna till denna process.

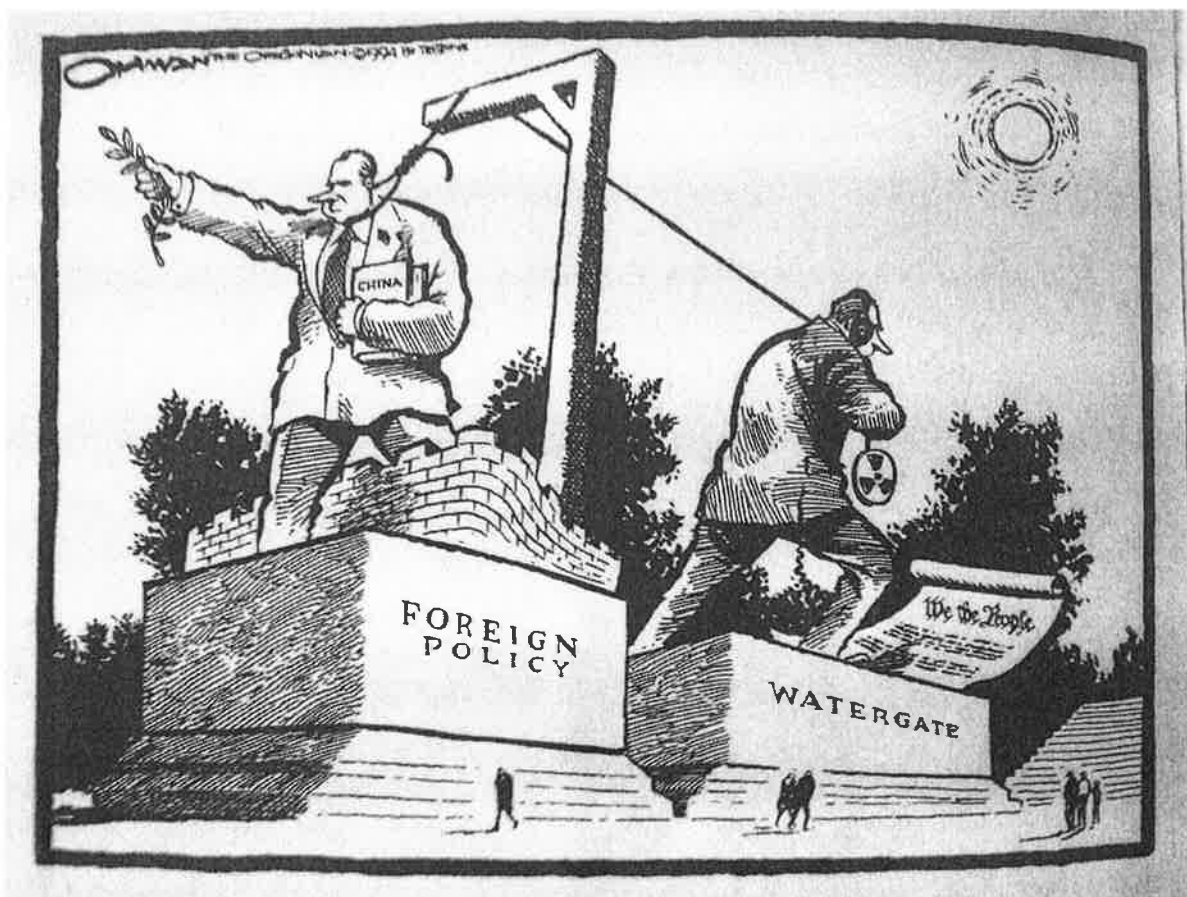
HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA13, HISA17. TENTAMEN: DELKURS 5. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen fredagen 27 mars 2015

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren på frågorna 1-6 skall utformas som en sammanhängande text om cirka en sida var. Övriga svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräpade nyckelord godkänns inte. Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

- 1) I denna karikatyr från mitten av 1970-talet figurerar en amerikansk president i två roller. Vilka är de två rollerna och hur hänger de samman? Studera teckningen noggrant och lägg märke – och anknyt – till de många symbolerna.

- 2) I kurslitteraturen betonas betydelsen av den så kallade kohandeln. Vad innebar den och vilka konsekvenser fick den för svensk politik?
- 3) År 1922 deklarerade den politiska ledningen i Tyskland att den inte längre kunde betala av på det stora krigsskadestånd som var ett av resultaten av Versaillesfreden. Som svar på detta utspel ockuperade franska och belgiska trupper i januari 1923 Ruhrområdet. Vilken blev den tyska responsen på denna ockupation och vilka följder fick detta gensvar i Tyskland under resten av 1923?
- 4) Atombomberna över Hiroshima och Nagasaki i augusti 1945 har fått många följdverkningar under efterkrigstiden. På vilka olika sätt har minne och glömska kring de japaner som överlevde atombombsfällningarna påverkat den japanska politiken i anslutning till kärnkraft och kärnvapenprov?
- 5) Den av Benito Mussolini ledda fascismen och den av Adolf Hitler ledda nationalsocialismen var nya ideologier under mellankrigstiden. Likheterna mellan dessa totalitära ideologier är många och uppenbara, men i vilka avseenden skilde de sig åt?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör inte överstiga fyra sidor.

- A) Avkolonialiseringen var en utdragen process under efterkrigstiden. Diskutera utifrån McKay och två konkreta exempel (det vill säga två länder som blev självständiga) de grundläggande orsakerna till denna process.
- B) Du arbetar på en dagstidning och har fått i uppdrag att skriva om arvet efter första världskriget, det vill säga vilka betydelser som händelserna 1914–18 har fått för modern europeisk historia. Redaktören har redan bestämt rubriken: "Urkatastrofen" och ber dig att särskilt uppmärksamma fyra grundläggande konsekvenser. Resonera kring hur din tidningsartikel kommer att se ut, eller besvara frågan genom att skriva den beställda tidningsartikeln.

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA13 OCH HISA17. TENTAMEN: DELKURS 1. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE, TORSDAGEN 30 oktober 2014

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Svaren på frågorna 1-5 bör inte överstiga en A4-sida. Svaret på essäfrågan bör inte överstiga fyra A4-sidor.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

- 1) Nicholas Garlands teckning "...and he marched them down again" publicerades i den brittiska dagstidningen *The Independent*. Ungefär när kan den tänkas ha gått i tryck och vad syftar Garland på för pågående konflikt och för tidigare krig (döden marscherar ju ner med soldaterna "igen", "again")?

- 2) I USA övergick ett stort stöd för Vietnamkriget under 1960-talets första hälft i allt häftigare protester. Vilka var de viktigaste orsakerna bakom det växande missnöjet bland den amerikanska hemmaopinionen?
- 3) Lynn Karlsson diskuterar i artikeln "I gruva och på kontor – genusstämpling av arbete" några viktiga förändringar i synen på kvinnlig arbetskraft under 1900-talet. Varför, menar hon, försvann kvinnor under lång tid från underjordsarbeten i gruvorna och vilka sysselsättningar ansågs istället vara lämpliga för kvinnlig arbetskraft?
- 4) Kim Salomon lyfter i sitt kapitel i *Katastrofernas århundrade* fram några nyheter i minneskulturen efter första världskriget. Hur förändrades synen på den enskilde soldaten efter 1918 och vilka var orsakerna till den förändrade inställningen?
- 5) I vilket land och ungefär när i tiden lanserades NEP (Nya ekonomiska politiken)? Vad utmärkte NEP?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

- A) I kurslitteraturen ges rikhaltiga beskrivningar av sovjetisk kommunism, italiensk fascism och tysk nazism. Diskutera likheter och skillnader mellan dem såväl vad gäller ideologiska huvuddrag som ideologiernas praktiska konsekvenser för medborgarna i respektive land.
- B) Avkolonialiseringen var en utdragen process under efterkrigstiden. Diskutera utifrån kurslitteraturen två konkreta exempel (det vill säga två länder som blev självständiga) de grundläggande orsakerna till denna process.

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA13, HISA17. TENTAMEN: KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen fredagen 26 september 2014

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fyra kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 40. Betygsgränser: för godkänt krävs 20 poäng, för väl godkänt 30.

Svaren på frågorna 1-5 skall utformas som en sammanhängande text om cirka en sida var. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

RENDEZVOUS

- 1) I David Lows klassiska teckning "Rendezvous" från *Evening Standard* säger Adolf Hitler "The scum of the earth, I believe?" Stalin svarar: "The bloody assassin of the workers, I presume?" Ungefär när publicerades teckningen? Vilka historiska händelser anspelar den på? Vem representerar liket mellan de båda ledarna?

- 2) Som Martin Alm konstaterar i *Katastrofernas århundrade* uttryckte många amerikaner förvåning efter attackerna den 11 september 2001. I många fall jämfördes 9/11 med händelser under andra världskriget. Varför var just andra världskriget ett så vanligt förekommande jämförelseobjekt?
- 3) Folkhemmet är ett centralt begrepp i svensk 1900-talshistoria. Hur ska det förstås med utgångspunkt i Per Albin Hanssons användning av ordet och vilka praktiska tillämpningar fick det under 1930-talet?
- 4) Christina Carlsson Wetterberg noterar i "Med eller utan fäder och bröder? – kvinnor i 1900-talets politiska liv" att det tog förhållandevis lång tid för kvinnor att få inflytande i svenska parlamentariska sammanhang. Resonera kring orsakerna till den svaga ökningen av kvinnor i riksdagen fram till 1940 och vilka strategier kvinnor använde sig av för att få ökat politiskt inflytande.
- 5) I Asien har historiker vänt sig mot uppfattningen att andra världskriget inleddes 1939. Ge mot bakgrund av kurslitteraturens genomgång av 1930-talets utveckling i Asien argument för en annan tidpunkt än 1939 som andra världskrigets början.

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

- A) Du arbetar på en dagstidning. Redaktören vill ta fasta på den nuvarande händelseutvecklingen på Krim och i östra Ukraina och ber dig skriva en bakgrundsartikel om relationen Ryssland-Ukraina under den sovjetiska perioden. Vad förenade ryssar och ukrainare under denna tid och vilka konflikter uppstod som har effekter än idag? Han tipsar dig om Johan Dietschs artikel i *Katastrofernas århundrade* och de mer allmänna resonemangen om sovjetisk historia i McKay & Co.
- B) I både Sverige och Tyskland diskuterades begrepp vari "folk" var centralt. Skillnaden var att i Tyskland kopplades det till ett totalitärt styrelseskick, medan det i Sverige var centralt i ett demokratiskt samhällsbygge. Vilka ideologiska, politiska, ekonomiska och kulturella skillnader förklarar de olikartade utvecklingslinjerna i Sverige och Tyskland under 1930-talet?

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA02. TENTAMEN: DELKURS 5. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen fredagen 4 oktober 2013

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fem kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 45. Betygsgränser: för godkänt krävs 23 poäng, för väl godkänt 36.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

- 1) David Lows teckning har titeln "What's Czechoslovakia to me, anyway?". Vad vill Low ha sagt med sin teckning och ungefär när publicerades den? Vem kan man tänka sig att den tidningsläsande mannen representerar?

- 2) Vilka var målsättningarna bakom "glasnost" och "perestrojka" och vilka konsekvenser fick politiken bakom dessa begrepp?
- 3) År 1922 deklarerade den politiska ledningen i Tyskland att den inte längre kunde betala av på det stora krigsskadestånd som var ett av resultaten av Versaillesfreden. Som svar på detta utspel ockuperade franska och belgiska trupper i januari 1923 Ruhrområdet. Vilken blev den tyska responsen på denna ockupation och vilka följder fick detta gensvar i Tyskland under resten av 1923?
- 4) Folkhemmet är ett centralt begrepp i svensk 1900-talshistoria. Hur ska det förstås med utgångspunkt i Per Albin Hanssons användning av ordet och vilka praktiska tillämpningar fick det under 1930-talet?
- 5) I USA övergick ett stort stöd för Vietnamkriget under 1960-talets första hälft i allt häftigare protester. Vilka var de viktigaste orsakerna bakom det växande missnöjet bland den amerikanska hemmaopinionen?
- 6) I Asien har historiker vänt sig mot uppfattningen att andra världskriget inleddes 1939. Ge mot bakgrund av kurslitteraturens genomgång av 1930-talets utveckling i Asien argument för en annan tidpunkt än 1939 som andra världskrigets början.

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

- A) Första världskriget beskrivs i kurslitteraturen som "urkatastrofen". På vilka sätt påverkade denna urkatastrof synen på nation, demokrati, krig och fred samt minneskulturen?
- B) I kurslitteraturen ges rikhaltiga beskrivningar av sovjetisk kommunism, italiensk fascism och tysk nazism. Diskutera likheter och skillnader mellan dem såväl vad gäller ideologiska huvuddrag som ideologiernas praktiska konsekvenser för medborgarna i respektive land.

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA02. TENTAMEN: DELKURS 5. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen fredagen 8 november 2013

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fem kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 45. Betygsgränser: för godkänt krävs 23 poäng, för väl godkänt 36.

Svaren på frågorna 1-6 skall utformas som en sammanhängande text om cirka en sida var med undantag för fråga 3. På den markerar du endast det alternativ som du anser vara det riktiga. Övriga svar som endast består av uppställda punkter och eller uppräddade nyckelord godkänns inte. Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

- 1) Namnet på upphovsmannen till denna teckning är inte känt. Vad anspelar hans teckning på och vilket är budskapet? Ungefär när publicerades den och i vilket land? Även om upphovsmannens namn inte är känt är hans yrke bekant. Vad tror du att han arbetade som?

- 2) Varför genomfördes femårsplaner i Sovjetunionen och vilket ekonomiskt system ersatte de?
- 3) I vilket alternativ är den inbördes kronologiska tidsföljden den emellan den rätta (den första händelsen av fyra inträffade först och den sista sist)?
 - a) Berlinmurens uppförande – Suezkrisen – Ungernrevolten – glasnost
 - b) Kubakrisen – Ungernrevolten – Sovjetunionens invasion av Afghanistan – Berlinmurens fall
 - c) Vietnamkriget – Berlinmurens fall – perestrojka – Solidaritets bildande i Polen
 - d) Västtysklands grundande – Kubakrisen – Sovjetunionens invasion av Afghanistan – glasnost
- 4) Den av Benito Mussolini ledda fascismen och den av Adolf Hitler ledda nationalsocialismen var nya ideologier under mellankrigstiden. Likheter mellan dessa totalitära ideologier är många och uppenbara, men i vilka avseenden skilde de sig åt?
- 5) På vilka sätt försökte Michail Gorbatsjov förnya det sovjetiska samhället och vilka konsekvenser fick hans reformer?
- 6) I kurslitteraturen betonas betydelsen av den så kallade kohandeln. Vad innebar den och vilka konsekvenser fick den för svensk politik?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör inte överstiga fyra sidor.

- A) I både Sverige och Tyskland diskuterades begrepp som "folk" var centralt. Skillnaden var att i Tyskland kopplades det till ett totalitärt styrelseskick medan det i Sverige var centralt i ett demokratiskt samhällsbygge. Vilka ideologiska, politiska, ekonomiska och kulturella skillnader förklarar de olikartade utvecklingslinjerna i Sverige och Tyskland under 1930-talet?
- B) Vad drev miljoner unga män att tillbringa sina bästa år i första världskrigets skyttegravar? I ditt svar bör du reflektera kring olika nivåer, från övergripande, strukturella orsaker till förklaringar till den enskilde soldatens agerande i relation till kamraterna i skyttegravarna.